

TISKOVÁ ZPRÁVA

„Pivaři z Bornea“ na pokraji vyhynutí

21. března 2018 – Češi již dvanáct let chrání 45 000 hektarů unikátního tropického pralesa, který obývají „pivaři z Bornea“ – vzácné opice kahau nosatí. Projekt na ochranu těchto unikátních obyvatel ostrova Borneo ale nyní musí být omezen. „Pivařům“ na Borneu tak nejspíš nastanou těžké časy – kvůli rozpínání plantáží palmy olejné a infrastruktury na úkor pralesa jim hrozí vyhynutí.

Kdo jsou ti tajemní tropičtí pivaři a jak vypadají? Mají kulaté břicho připomínající „pivní pupek“, velký „píjácký“ nos, sedavý způsob života a cholerickou, prudérní náuru. Jedná se o vzácné kahau nosaté (*Nasalis larvatus*), o nichž se můžete dočíst více například v článku Pivaři z Bornea [zde](#). Tito primáti jsou hlavním důvodem, proč se Češi i Slováci snaží místo, kde žijí, tedy Zátoku nosatých opic, co nejlépe poznat a zároveň chránit.

Zátoka nosatých opic poblíž města Balikpapan na východě indonéské části ostrova Borneo není jen domovem kahau nosatých, ale celkově patří mezi druhově nejbohatší místa naší planety. Projekt na studium tropických „pivařů“ spustil přední český a celosvětově uznávaný vědec, primatolog Stanislav Lhota, vědecký pracovník Zoo Ústí nad Labem a ČZU v Praze. Kahau nosatí patří mezi bornejské endemity, tedy druhy, které nežijí nikde jinde na světě než na tropickém ostrově Borneo. Na řadě lokalit jim hrozí vyhynutí, neboť místa, která obývají, pohlcují průmyslové zóny i aktivity plantážníků, kteří na Borneu zakládají plantáže palmy olejné. Postřiky a hnojiva z plantáží se pak splachují i do Zátoky nosatých opic, kde ohrožují většinu živé přírody. Od ryb, delfinů a krokodýlů až po levharty, orangutany a medvědy, ale i místní rybáře a drobné rolníky. „*Během svého studia nosatých opic i dalších zdejších primátů jsem záhy pochopil, že buď musím místní opice studovat velmi rychle, nebo se musím pokusit o jejich záchranu, tím, že se budu snažit chránit unikátní prales, ve kterém žijí. Jinak za pár let nebudu mít co zkoumat ani já ani nikdo jiný,*“ vysvětluje zoolog Stanislav Lhota.

Rozhodl se pro druhou možnost a postupně se mu podařilo vystavět z místních rybářských a rolnických komunit tým lidí, kteří se snaží prales chránit, zejména jako zdroj své obživy. Projekt na ochranu Zátoky nosatých opic se jim snaží pomoci najít možnosti pro udržitelný ekonomický rozvoj, zaměřený na kompletní ochranu celého území. Realizuje strážní službu potírající nelegální aktivity, usiluje o rozvoj ekologicky šetrné turistiky a šetrné produkce potravin, provádí osvětu ve školách, podniká politický lobbying a svádí právní bitvy s firmami bezohledně ničícími zdejší přírodu.

Bohužel se však projekt na ochranu tohoto území vedený zoologem Stanislavem Lhotou dlouhodobě potýká s nedostatkem prostředků, ačkoli rozpočet na ochranu tohoto území je překvapivě nízký. „*I když je na ochranu jednoho hektaru zdejšího pralesa potřeba 10 až 20 korun ročně, projektu se léta nedaří tyto prostředky sehnat. Nebýt dlouhodobé podpory Zoo Ústí nad Labem, Koalice pro ochranu biodiverzity (CCBC) a několika drobnějších dárců spolu s hrstkou dobrovolníků, byl by jeden z nejlepších českých ochranných projektů v tropech zastaven už dávno,*“ vysvětluje David Číp, známý český ochránce přírody, který aktivně pomáhá chránit mnohé vzácné druhy živočichů a rostlin v České republice, na Slovensku i v Rakousku.

Spolupracovník projektu na záchranu Zátoky nosatých opic Petr Piechula vysvětluje zákulisí problémů: „*Je skvělé, že projekt podporuje i popularizuje např. zpěvák Dan Bárta, který v místě nedávno natáčel pořad pro Českou televizi, ale i řada dalších podporovatelů. Bohužel to však dlouhodobě nestačí. Proto se nyní snažíme oslovit firmy kvůli případné možnosti spolupráce. Hledáme takové firmy, o kterých tušíme nebo víme, že by spolupráce s nimi mohla být pro obě strany prospěšná. Máme co nabídnout. Vše však vzniká v našem volném čase, a proto není ani zdaleka jednoduché najít vyhovující dobu pro setkávání s potenciálními budoucími partnery.*“

Díky několika dárcům z řad příznivců se podařilo shromáždit prostředky na obnovení práce týmu v květnu, ale červen je zatím opět na nule. Pokud budou podobné výpadky častější, celý projekt možná bude muset být po 12 letech usilovné práce úplně zastaven. Místní lidé si nemohou dovolit pracovat zadarmo jako dobrovolníci dlouhodobě. Bez strážců pralesa se rozbují kácení a vypalování pralesa a pytláctví, zastaví se také rozvoj ekoturistiky. I tento poslední ostrov života široko daleko tak pohltí z jedné strany palmové plantáže, z druhé překotně se rozšiřující průmyslová zóna. „*Jedna z nejpočetnějších populací 'pivařů z Bornea' tak bohužel nejspíš přijde o svá místa k 'vysedávání' a trvalé existenci. V průmyslové zóně nebo na palmových plantážích přežít nedokáže,*“ uzavírá zoolog Stanislav Lhota.

Více informací na:

- <http://zatokanosatychopic.cz/>
- <http://www.zoousti.cz/ochranarske-projekty/bornejsky-denik>
- <https://www.facebook.com/savebalikpapanbaycz/>

Kontakty: Mgr. Kateřina Holubová, mluvčí Koalice proti palmovému oleji,
Tel. +420 777 153 133, mluvci.kppo@gmail.com | www.stoppalmovemuoleji.cz
